

Приложение № 4 към чл. 8а, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми

Министерство на околната среда и водите

Вх. № 80-34-8

София 15.08. 2025 г.

NIKOLAY
PAPALIGOV

Digitally signed by NIKOLAY
PAPALIGOV
Date: 2025.08.15 09:53:20 +03'00'

ДО

МИНИСТЪРА НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ИСКАНЕ

за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка (ЕО)

от СНЦ „Местна инициативна рибарска група Източни Родопи - Кърджали, Ардино, Момчилград и Черноочене“, ЕИК 208104177

(име, фирма, длъжност)

УВАЖАЕМИ Г-Н ДИРЕКТОР,

Моля да ми бъде издадено решение за преценяване на необходимостта от екологична оценка на **Стратегия за водено от общностите местно развитие (ВОМР) на територията на МИРГ Източни Родопи - Кърджали, Ардино, Момчилград и Черноочене за периода 2025-2029 година**

(наименование на плана/програмата)

Във връзка с това предоставям следната информация по чл. 8а, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми:

1. Информация за възложителя на плана/програмата (орган или оправомощено по закон трето лице):

Име:

СНЦ „Местна инициативна рибарска група Източни Родопи - Кърджали, Ардино, Момчилград и Черноочене“, ЕИК 208104177

Адрес за кореспонденция: гр. Кърджали, бул. "България" № 41

Телефон/факс/ел. поща (e-mail): +359 897 843 250, prsrса@gmail.com

Лице за връзка: Сабиха Ахмед

2. Обща информация за предложения план/програма

а) Основание за изготвяне на плана/програмата - нормативен или административен акт

Сключен административен Договор № BG14MFPR001-3.001-0020-C01 за изпълнение на проект „Подготвителни действия за изготвяне на СВОМР на територията на Кърджали, Ардино, Момчилград и Черноочене“, процедура за подбор на проекти BG14MFPR001-3.001

по Програма за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027 г., финансирана от Европейски фонд за морско дело, рибарство и аквакултури 2021—2027 г. на Европейския съюз

б) Период на действие и етапи на изпълнение на плана/програмата

„Стратегия за ВОМР на СНЦ „Местна инициативна рибарска група Източни Родопи - Кърджали, Ардино, Момчилград и Черноочене“ е за периода 2025-2029 год.

в) Териториален обхват (трансграничен, национален, регионален, областен, общински, за по-малки територии) с посочване на съответните области и общини

Територията на МИРГ “Източни Родопи - Кърджали, Ардино, Момчилград, Черноочене“, включва четири общини - Кърджали, Ардино, Момчилград, Черноочене, които обща непрекъсната граница. Тя обхваща 4 града и 269 села.

Населените места на територията им е са както следва:

Община Кърджали е съставена от 118 населени места, включващи един град – Кърджали и 117 села - Айрово, Багра, Бащино, Бели пласт, Бленика, Божак, Бойно, Болярци, Брош, Бяла поляна, Бялка, Велешани, Висока поляна, Вишеград, Воловарци, Върбенци, Главатарци, Глухар, Гняzdово, Голяма бара, Горна крепост, Гъсково, Добриново, Долище, Долнакрепост, Дъждино, Дъждовница, Дънгово, Енчец, Жинзифово, Житарник, Зайчино, Звезделина, Звезден, Звиница, Звъника, Звънче, Зелениково, Зимзелен, Зорница, Иванци, Илиница, Калинка, Калоянци, Каменарци, Кобиляне, Кокиче, Кокошане, Конево, Костино, Крайно село, Крин, Крушевска, Крушка, Кърджали, Къосево, Лисиците, Львово, Люляково, Майсторово, Македонци, Мартино, Миладиново, Мост, Мургово, Мъдрец, Невестино, Ненково, Опълченско, Орешница, Островица, Охлювец, Панчево, Пенъово, Пепелище, Перперек, Петлино, Повет, Прилепци, Пропаст, Пъдарци, Ранилист, Резбарци, Ридово, Рудина, Сватбаре, Севдалина, Седловина, Сестринско, Сипей, Скалище, Скална глава, Скърбино, Снежинка, Соколско, Соколяне, Солище, Срединка, Старо място, Стражевци, Страхил войвода, Стремово, Стремци, Татково, Тополчане, Три могили, Ходжовци, Царевец, Чеганци, Черешница, Черна скала, Черньовци, Чилик, Чифлик, Широко поле, Яребица, Ястреб.

Община Ардино е съставена от 52 населени места, включващи един град и 51 села - Аврамово, Ардино, Ахрянско, Башево, Бистроглед, Богатино, Боровица, Брезен, Бял извор, Главник, Голобрад, Горно Прахово, Гърбище, Дедино, Дойранци, Долно Прахово, Дядовци, Еньовче, Жълтуша, Искра, Китница, Кроячево, Латинка, Левци, Ленище, Любино, Мак, Млечино, Мусево, Рибарци, Падина, Паспал, Песнопой, Правдолуб, Родопско, Русалско,

Светулка, Седларци, Синчец, Сполука, Срънско, Стар Читак, Стояново, Сухово, Теменуга, Търна, Търносливка, Хромица, Червена скала, Чернигово, Чубрика, Ябълковец

Община Момчилград е съставена от 49 населени места, включващи един град – Момчилград и 48 села - Ауста, Багрянка, Балабаново, Каменец, Биволяне, Врело, Горско Дюлево, Груево, Гургулица, Джелепско, Друмче, Девинци, Загорско, Звездел, Карамфил, Конче, Кос, Лале, Летовник, Манчево, Момина сълза, Момчилград, Нановица, Неофит Бозвелиево, Обичник, Пазарци, Пиявец, Плешинци, Постник, Птичар, Прогрес, Равен, Ралица, Садовица, Свобода, Седефче, Седлари, Синделци, Соколино, Сярци, Сенце, Татул, Чайка, Кременец, Чобанка, Чомаково, Чуково, Върхари, Юнаци

Община Черноочене е съставена от 50 населени места, които са само села - Бакалите, Бедрово, Безводно, Бели вир, Беснурка, Божурци, Боровско, Босилица, Бостанци, Бърза река, Верско, Водач, Вождово, Войново, Възел, Габрово, Даскалово, Драганово, Душка, Дядовско, Железник, Женда, Житница, Йончово, Каблешково, Каняк, Комунига, Копитник, Куцово, Лясково, Минзухар, Мурга, Небеска, Нови пазар, Новоселище, Ночево, Паничково, Патица, Петелово, Пряпорец, Пчеларово, Русалина, Свободиново, Соколите, Среднево, Средска, Стражница, Черна нива, Черноочене, Ябълчени, Яворово.

г) Засегнати елементи от Националната екологична мрежа (НЕМ)

На територията, върху която ще бъде прилагана стратегията за Водено от общностите местно развитие от МИРГ „Източни Родопи” - Кърджали, Ардино, Момчилград, Черноочене“ попадат следните защитени територии по смисъла на закона за защитените територии:

- Поддържан резерват „Казъл черпа (женда)“, разположен в землищата на с. Женда, община Черноочене, обявен с ПМС № 14827/29.06.1951 г. (обн., ДВ, бр. 1-4-6-14827/1951 г.), прекатегоризация със Заповед № РД-365/15.10.1999 г., (обн. ДВ. бр. 97/1999 г.), промяна в площта - актуализация със Заповед № РД-640 от 14.08.2012 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 75/2012 г.).

- Поддържан резерват „Боровец“, разположен в землищата на с. Равен, община Момчилград, обявен с ПМС № 1171/24.09.1951 г. (обн., ДВ, бр. 87/1951 г.), прекатегоризация със Заповед № РД-368/15.10.1999 г., (обн., ДВ, бр. 97/1999 г.).

- Природна забележителност „Находище на родопска горска майка“, землище на с. Перперек, с. Сватбаре, община Кърджали, обявена със Заповед № РД-542 /23.05.1984 г. на КОПС (обн., ДВ, бр. 48/1984 г.).

- Природна забележителност „Находище на родопски силивряк“, землище на гр. Кърджали, община Кърджали, обявена със Заповед № РД-233/04.04.1980 г. на КОПС (обн., ДВ, бр. 35/1980 г.).

- Природна забележителност „Раджип Гарла”, землище на с. Охлювец, с. Чилик, община Кърджали, обявена със Заповед № 3796/11.10.1965 г. на КГГП (обн., ДВ, бр. 12/1966 г.).

- Природна забележителност „Скален прозорец в м. Големия дол”, землищата на с. Божак, с. Крушка, община Кърджали, обявена със Заповед № 415/12.06.1979 г. на КОПС (обн., ДВ, бр. 56/1979 г.).

- Природна забележителност „Скални гъби”, землище на с. Зимзелен, община Кърджали, обявена със Заповед №1427/13.5.1974 г. на МГОПС (обн., ДВ, бр. 44/1974 г.).

- Природна забележителност „Скални образувания каменни гъби”, разположена в землище на с. Бели пласт, община Кърджали, обявена със Заповед №1427/13.05.1974 г. на МГОПС (обн., ДВ, бр. 44/1974 г.).

- Природна забележителност „Калето”, разположена в землищата на гр. Ардино, с. Гърбище, с. Синчец, община Ардино, обявена със Заповед № 345/17.05.1979 г. на КОПС (обн., ДВ, бр. 67/1979 г.), прекатегоризация със Заповед № РД-550/07.05.2003 г., (обн., ДВ, бр. 54/2003 г.), промяна в площта - актуализация със Заповед № РД-40 от 19.01.2015 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 14/2015 г.).

- Природна забележителност „Родопски Силивряк – с. Дядовци”, разположена в землищата на с. Дядовци, община Ардино, обявена със Заповед № 531/25.09.1978 г. на КОПС (обн., ДВ, бр. 86/1978 г.), промяна в площта - актуализация със Заповед № РД-37 от 19.01.2015 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 14/2015 г.).

- Природна забележителност „Родопски Силивряк – с. Любино”, разположена в землищата на с. Любино, община Ардино, обявена със Заповед № 415/12.06.1979 г. на КОПС (обн., ДВ, бр. 56/1979 г.), промяна в площта - актуализация със Заповед № РД-39 от 19.01.2015 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 14/2015 г.).

- Природна забележителност „Хладилната пещера”, разположена в землищата на с. Любино, община Ардино, обявена със Заповед № 531/25.09.1978 г. на КОПС (обн., ДВ, бр. 86/1978 г.), промяна в площта - актуализация със Заповед № РД-36 от 19.01.2015 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 14/2015 г.).

- Природна забележителност „Вкаменената гора”, землища на с. Биволяне, с. Татул, община Момчилград, обявена със Заповед № 707/09.03.1970 г. на МГГП (обн., ДВ, бр. 34/1970 г.).

- Природна забележителност „Елата”, землища на с. Женда, община Черноочене, обявена със Заповед № 282/04.05.1979 г. на КОПС (обн., ДВ, бр. 45/1979 г.). Page 4 of 5

- Природна забележителност „Находище на Ела”, землища на с. Мурга, община Черноочене, обявена със Заповед № 233/04.04.1980 г. на КОПС (обн., ДВ, бр. 35/1980 г.).

- Защитена местност „Средна Арда”, разположена в землището на с. Висока поляна и с. Звезделина, община Кърджали, обявена със Заповед № 380/24.07.2000 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 66/2000 г.).

- Защитена местност „Юмрук скала”, разположена в землището на с. Гняздово, община Кърджали, обявена със Заповед № 569/31.10.2000 г. на Министерство на околната среда (МОС) (обн., ДВ, бр. 99/2000 г.).

- Защитена местност „Находище на венерин косъм“ в землището на с. Резбарци, община Кърджали, обявена със Заповед № РД-1114/03.12.1981 г. на КОПС (обн., ДВ, бр. 101/1981 г.).

- Защитена местност „Дяволски мост”, разположена в землището на с. Дядовци и с. Латинка, община Ардино, обявена със Заповед № 776/19.10.1979 г. на КОПС (обн., ДВ, бр. 91/1979 г.).

- Защитена местност „Равен”, разположена в землището на с. Равен, община Момчилград, обявена със Заповед № РД-415/18.06.2007 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 61/2007 г.).

- Защитена местност „Боровете“, разположена в землищата на с. Женда, община Черноочене, обявена със Заповед № РД-426/18.06.2007 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 72/2007 г.).

На територията на общини Кърджали, Ардино, Момчилград и Черноочене попадат изцяло или отчасти следните защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):

- BG0001032 „Родопи-Източни”, обявена със Заповед № РД-267/31.03.2021 г. на министъра на околната среда и водите (обн., ДВ, бр. 43/21.05.2021 г.);

- BG0001031 „Родопи-Средни“, обявена със Заповед № РД-351/31.03.2021 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 59/16.07.2021 г.) - за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

- BG0002073 „Добростан“, обявена със Заповед № РД-528/26.05.2010 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 47/22.06.2010 г.);

BG0002013 „Студен кладенец“, обявена със Заповед № РД-766/28.10.2008 г. на МОСВ (обн. ДВ, бр. 101/2008 г.) - за опазване на дивите птици.

д) Основни цели на плана/програмата

Стратегията за ВОМР отчита ключовите области на развитието, определени в Програма за морско дело и рибарство 2021-2027. Приоритетите и съответните цели са взаимодопълняеми и имат едновременно надграждащ и свързващ ефект. От една страна планираните цели и приоритети за развитие кореспондират със заложените такива в

Плановете за интегрирано развитие на общините Кърджали, Ардино, Момчилград, Черноочене, а от друга страна се базират на детайлно проучване на територията от гледна точка на ресурси и потенциал за развитие и нагласите на местната рибарска общност. Очаква се реализирането на стратегията да допринесе за постигането на общите цели на политиката в областта на рибарството и аквакултурите в България.

Приоритети на СВОМР на Местна инициативна рибарска група „Източни Родопи” - Кърджали, Ардино, Момчилград, Черноочене:

Приоритетите обхващат основните направления, заложиени в анализа и изискванията на ПМДРА – икономическа устойчивост, социално включване и екологично развитие.

Приоритет 1: Насърчаване на икономическата устойчивост и диверсификация

Приоритет 2: Подобряване на качеството на живот и социалното включване

Приоритет 3: Опазване на природните ресурси и екологично устойчиво развитие

Целите са съобразени с идентифицираните потребности в SWOT анализа: нужда от икономическо диверсифициране, задържане на млади хора, интеграция на уязвими групи и опазване на природните ресурси.

Цел 1: Подкрепа за създаването и развитието на малки и средни предприятия в секторите на синята икономика и други свързани дейности. Стимулиране на иновации, предприемачество и младежка заетост, с акцент върху устойчивото използване на природните ресурси и внедряване на принципите на кръговата икономика.

Цел 2: Реализиране на проекти за подобряване на инфраструктурата, социалните услуги и условията за живот. Интеграция на уязвими групи чрез обучения, програми за социално включване и популяризиране на културното наследство за засилване на социалната кохезия.

Цел 3: Насърчаване на устойчивото управление и възстановяване на природните ресурси. Подкрепа за екологични иновации, мониторинг на биоразнообразието и проекти за опазване на околната среда, съчетаващи икономически ползи и намаляване на въглеродния отпечатък.

е) Финансиране на плана/програмата (*държавен, общински бюджет или международни програми, други финансови институции*)

Стратегията за ВОМР е финансирана от Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027 - Приоритет 3 „Осигуряване на условия за устойчива синя икономика в крайбрежните, островните и вътрешните райони и насърчаване на развитието

на общностите, занимаващи се с рибарство и аквакултури”, чрез Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури.

ж) Срокове и етапи на изготвянето на плана/програмата и наличие (нормативно регламентирано) на изискване за обществено обсъждане или друга процедурна форма за участие на обществеността

Разработването на стратегията е част от дейностите по проект „Подготвителни действия за изготвяне на СВОМР на територията на Кърджали, Ардино, Момчилград и Черноочене“, който се осъществява чрез Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG14MFPR001-3.001-0020-C01 за изпълнение на процедура за подбор на проекти BG14MFPR001-3.001 по Програма за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027 г., финансирана от Европейски фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (2021—2027 г.) на Европейския съюз.

Подготовката на СВОМР премина през три етапа.

Първия етап е за провеждане, на проучване и анализ на потенциала за развитие и анализ на основните заинтересовани страни (ЗС), провеждане на информационно консултативни срещи със ЗС за обсъждане на цели, дейности и бюджет на СВОМР. През този етап са проведени 7 броя информационни срещи.

Във втория етап се проведе обществено обсъждане на работния вариант на изготвената СВОМР, като бе проведена една обща среща с представители на различните ЗС от двете общини.

През третия етап е представен окончателния вариант на СВОМР на членовете на МИРГ.

3. Информация за органа, отговорен за прилагането на плана/програмата

Орган по прилагането на СВОМР е СНЦ „МИРГ “Източни Родопи” - Кърджали, Ардино, Момчилград, Черноочене“, след нейното одобрение и финансиране от ПМДРА 2021-2027.

СНЦ „Местна инициативна рибарска група “Източни Родопи” - Кърджали, Ардино, Момчилград, Черноочене“ е регистрирана в Търговския регистър на ЮЛНЦ и Устав обявен в Търговски регистър с ЕИК 208104177

Седалище и адрес на управление: гр. Кърджали, бул. "България", № 41

СНЦ "Източни Родопи" - Кърджали, Ардино, Момчилград, Черноочене" е публично-частно партньорство, регистрирано по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел като сдружение за осъществяване на обществено-полезна дейност.

4. Орган за приемане/одобряване/утвърждаване на плана/програмата

Органът, одобряващ Стратегията е Общото събрание на Сдружение МИРГ „Източни Родопи – Кърджали, Ардино, Момчилград и Черноочене“, а одобрението за финансиране на СВОМР на ниво програма е Управляващият орган на ПМДРА 2021-2027 към Министерството на земеделието и храните.

5. (не е задължително за попълване)

Моля да бъде допуснато извършването само на екологична оценка (ЕО). В случаите по чл. 91, ал. 2 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), когато за инвестиционно предложение, включено в приложение № 1 или в приложение № 2 към ЗООС, се изисква и изготвянето на самостоятелен план или програма по чл. 85, ал. 1 и 2 от ЗООС поради следните основания (мотиви):

Приложение:

А. Информация по чл. 8а, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми:

1. Характеристика на плана/програмата относно:

а) инвестиционните предложения по приложение № 1 към чл. 92, т. 1 и приложение № 2 към чл. 93, ал. 1, т. 1 и 2 към ЗООС и/или други инвестиционни предложения с предполагаемо значително въздействие върху околната среда, спрямо които предлаганият план/програма определя критерии, нормативи и други ръководни условия от значение за бъдещото им разрешаване или одобряване по отношение на местоположение, характер, мащаб

На етап разработване на стратегията не се предвиждат конкретни инвестиционни проекти. Не са налични и конкретни инвестиционни намерения, за които на този етап е възможно да се търси връзка със Стратегията за ВОМР.

При одобрение на СВОМР и изпълнението ѝ всяко проектно предложение, за което се изисква ЕО/ОВОС ще се одобрява само след становище/съгласуване от компетентните органи по околна среда (МОСВ/РИОСВ) и съобразяване с препоръките на съответния административен акт.

б) мястото на предлагания план/програма в цялостния процес или йерархия на планиране и степен, до която планът/програмата влияе върху други планове и програми:

Стратегията за ВОМР представлява стратегическа рамка за планиране и изпълнение на бъдещи проекти. Тя е разработена съгласно изискванията на Програма за Морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027, Приоритет 3 „Осигуряване на условия за устойчива синя икономика в крайбрежните, островните и вътрешните райони и насърчаване на развитието на общностите, занимаващи се с рибарство и аквакултури”. За ПМДРА 2021-2027 е проведена процедура по екологична оценка, приключила със Становище по екологична оценка № 15-7/2022 г на Министъра на околната среда и водите.

В рамките на стратегията за ВОМР ще се изпълняват следните операции по интервенции:

Интервенция I: Подкрепа за създаване и модернизация на бизнеси от синята икономика

Целта на интервенцията е насърчаване на устойчиво развитие и модернизация на бизнеса в сектора на аквакултурите, с акцент върху иновациите, намаляване на екологичния отпечатък и повишаване на добавената стойност на продуктите. Допустими операции са:

- Инвестиции в нови технологии за устойчиво управление на водните ресурси и аквакултури.
- Модернизация на стопанства за аквакултури
- Внедряване на зелени технологии за намаляване на въглеродния отпечатък и оптимизация на енергийното потребление.
- Създаване и модернизация на преработвателни мощности и създаване на готови продукти с висока добавена стойност.
- Създаване на нови продукти и услуги от аквакултури, чрез тяхното опаковане, брендиране и реализация на пазара, основани на екологични и устойчиви практики.
- Внедряване на модели на кръгова икономика и минимизиране на отпадъците в аквакултурите, включително и обучение свързани с темата и привличане на външни специалисти.
- Развитие на маркетингови кампании за популяризиране на местни продукти от аквакултури.
- Дигитализация в производството и преработката на продукти и услуги от риболов и аквакултури.

Интервенция II: Подкрепа за разнообразяване и иновации

Целта на интервенцията е стимулиране на разнообразяването на икономическите дейности чрез иновации, предприемачество и екологично устойчиви практики. Допустими операции са:

- Финансиране на съществуващи и стартиращи бизнеси и проекти в сферата на туризма, производството и услугите в съчетание с аквакултурите, рибарството и културните традиции.
- Подкрепа за разработване на иновативни туристически продукти и услуги в сферата на туризма в съчетание с природните и културни дадености на територията.
- Инвестиции в модернизация и внедряване на зелени технологии за местните бизнеси свързани с секторите на рибарството и аквакултурите.
- Създаване на кооперативни модели за споделяне на ресурси между бизнесите.
- Внедряване на дигитални решения за управление на бизнес процеси и обучения на тази тематика.
- Насърчаване на кръгови модели и споделена икономика в традиционни бизнеси.

Интервенция III: Обществени проекти за подобряване на качеството на живот Целта е създаване на възможности за организиране и изпълнение на разнообразни дейности и мероприятия, насочени към подобряване условията на живот в територията за задържане на младежи, както и за популяризиране на културните ценности и местните уникални природни и дадености, включително инвестиции за работа в мрежа, събития и атракции. Допустими операции са:

- Инвестиции в обществена инфраструктура, свързана с водните обекти, аквакултурите и развитие на туристически продукти и услуги, както и свързана с културни и спортни обекти.
- Реализация на екологични проекти за възстановяване на хабитати, подобряване качеството на водите и намаляване на замърсяването.
- Организиране на фестивали, събития и кампании за популяризиране на природното и културното наследство.
- Програми за социално включване на уязвими групи чрез обучения и трудова заетост.
- Развитие на туристически маршрути или продукти, които съчетават културното и природното наследство.
- Интеграция на енергийно ефективни технологии в публични сгради.
- Обучения за предприемачи и младежи в сферата на дигиталните технологии и устойчивото развитие.

Интервенция IV: Сътрудничество на МИРГ

Целта на интервенцията е създаване на устойчиви партньорства за обмен на опит, изграждане на капацитет и популяризиране на територията. Допустими операции са:

- Организиране на съвместни проекти с други МИГ/МИРГ на национално и международно ниво.
- Създаване на мрежи за обмен на добри практики в устойчивото управление на природни ресурси и икономическо развитие.
- Реализация на съвместни екологични проекти с други региони, включително мониторинг на биоразнообразието и възстановяване на екосистемите.
- Обмен на ноу-хау и технологии за иновации в синята икономика.
- Провеждане на обучения и семинари за капацитета на МИРГ и заинтересованите страни.
- Организация на културни и промоционални събития за популяризиране на територията и нейните продукти.

в) значение на плана/програмата за интегрирането на екологичните съображения, особено с оглед насърчаването на устойчиво развитие:

Стратегиите за ВОМР, като част от ПМДРА се изготвят в пряк отговор на призива на Европейската Комисия за трансформиране на ЕС към общество с модерна и ресурсно ефективна, отговорна икономика с постигнати нулеви нетни емисии до 2050 г., повдигнат в Стратегията за „Справедлив преход“ към нисковъглеродна икономика и Съобщението за Европейския зелен пакт.

Чрез предвидените сфери на подпомагане СВОМР ще допринесе на местно ниво за изпълнението на важни европейски стратегически документи като стратегиите за „Зеления пакт“, „От фермата до трапезата“, „Син растеж“ и „Стратегията за биологичното разнообразие“.

През програмен период 2021-2027 г ще се изпълняват две от целите на политиката на ЕК (ЦП) и разработената СВОМР включва дейности, които допринасят за тяхното изпълнение:

- ЦП 2 „По-зелена, нисковъглеродна Европа чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, приспособяване към изменението на климата и превенция и управление на риска“ и

- ЦП 5 „Европа по-близо до гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на градските, селските и крайбрежните райони и на местните инициативи“.

Принос към Хоризонтални цели на ниво ЕС

- Възстановяване и устойчивост;
- Зелен преход;
- Цифров преход;
- Засилване на иновации за конкурентоспособност и устойчивост;
- Оптимална добавена стойност и прилагане на механизми за привличане на публична подкрепа;
- Декарбонизация;
- Инвестиции в синя икономика.

г) екологични проблеми от значение за плана/програмата:

Състоянието на компонентите на околната среда на територията на МИРГ като цяло е добро, поради ограничената индустриална дейност и прилагането на добрите земеделски практики за сеитбооборот и подходяща употреба на торове и препарати за растителна защита. При почвите не са регистрирани наличия на тежки метали над ПДК, както и засоляване и вкисляване; нивата на ветрова и вятърна ерозия са ниски поради правилното залесяване и почвообработки, и поради ограничено напояване особено върху по-стръмни терени. Нарушени от водна ерозия са едва 16,5 ха по стръмните участъци на обработваемите земеделски земи, пасища и ливади. Недостатъчни са дейностите по възстановяване на почвеното плодородие на установени нарушени терени край селищните образувания.

Замърсяване на въздуха се наблюдава при неблагоприятни атмосферни условия и най-вече през активния отоплителен сезон като основните източници на замърсяване са автомобилния транспорт и средствата за битово отопление на населението. Промислената дейност е силно ограничена и не води до сериозно замърсяване на атмосферния въздух.

Стратегията няма да доведе до задълбочаване на съществуващи и възникване на нови екологични проблеми, тъй като според условията за нейното изпълнение ще се изисква за всеки проект, с който се кандидатства за финансиране бенефициентът да предостави решение по преценка или ОВОС/ЕО/ОС за съгласуване/одобряване и при оценката на проектите ще се следи за съобразяване с препоръките и изискванията постановени в административния акт.

д) значение на плана/програмата за изпълнението на общностното законодателство в областта на околната среда:

Стратегията за ВОМР, като част от приоритет III на ПМДРА 2021 – 2027 г. има връзка и допринася пряко или косвено за изпълнението на следните планове, програми и стратегии на международно, в т.ч. европейско, и национално ниво:

А. Международни стратегически документи:

- Обща политика в областта на рибарството (ОПОР);
- Предложение за Решение на Европейския парламент и на Съвета относно Обща програма на Европейския съюз за действие за околна среда до 2030 г. (Осма програма за действие на ЕС за околната среда до 2030 г.);

- Европейска зелена сделка/Европейски зелен пакт;

- Съобщение на Европейската комисия „Път към здравословна планета за всички. План за действие на ЕС: Към нулево замърсяване на въздуха, водата и почвата“;

- Съобщение на Европейската комисия „Чиста планета за всички. Европейска стратегическа дългосрочна визия за просперираща, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика“;

- Изграждане на устойчива към климатичните изменения Европа – новата стратегия на ЕС за адаптиране към изменението на климата;

- Нов план за действие относно кръговата икономика – За по-чиста и по конкурентоспособна Европа;

- Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г.;

- Стратегия „От фермата до трапезата“/Стратегия на ЕС за устойчиви хранителни вериги;

- Стратегия „Син растеж“;

Б. Национални стратегически, планови и други документи:

- Национална програма за развитие на България 2030 г.;

- Национален план за възстановяване и устойчивост;

- Многогодишен национален стратегически план за аквакултурите в България (2021-2027 г.);

- Националната стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.;

- План за управление на речните басейни за Източноевропейски район за периода 2022-2027 г.

- План за управление на риска от наводнения за Източноевропейски район за периода 2022-2027 г.

- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.

- Национален план за опазване на най-значимите влажни зони в България 2013-2022

г.

- Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България и План за действия към нея в краткосрочна (2013 – 2015 г.), средносрочна (2016 – 2021 г.) и дългосрочна (2022 – 2037 г.) перспектива

- Стратегия и план за действие за прехода към кръгова икономика на Република България за периода 2021 – 2027 г.

- Рамка за приоритетни действия (РПД) за НАТУРА 2000 в България, съгласно чл. 8 от Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (Директивата за местообитанията) за многогодишната финансова рамка за периода 2021-2027 г.

- Стратегия за биологичното разнообразие в Република България 2030 г.

- Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021 - 2030 г.

- Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г.

е) наличие на алтернативи:

Стратегията е изготвена на базата на задълбочено проучване и анализ на нагласите на местните общности, идентифициране какви са проблемите според тях и какви са възможните начини за решаването им, изводи и препоръки за устойчиво местно развитие на територията на МИРГ “Източни Родопи” - Кърджали, Ардино, Момчилград, Черноочене, а в обсъждането и са включени всички заинтересовани страни – от неправителствения, стопанския и публичния сектор, представители на уязвимите групи (хора с увреждания и в неравностойно положение) и в надтрудоспособна възраст. В процеса на изготвяне на Стратегията се стигна до най-оптималния вариант. Това дава основание да не се търсят алтернативи. Въз основа на включените мерки по отделните приоритети става ясно, че изпълнението на Стратегията в този вариант е по-добро и за предпочитане от гледна точка на опазване на околната среда, отколкото „нулева алтернатива“, която е равностойна на отказ от изпълнението на Стратегията, т.е. ако тя не бъде изпълнена ще бъдат пропуснати всички очаквани ползи за териториите, вкл. и очаквани положителни резултати върху околната среда.

2. Обосновка на конкретната необходимост от изготвянето на плана/програмата:

Дейностите на териториално ниво играят съществена роля за справяне с проблемите и предизвикателствата на местно ниво. В този контекст Водено от общностите местно развитие (ВОМР) е възможност чрез подхода отдолу-нагоре да бъде постигнато развитието на синята икономика, чрез идентифициране на иновации, които могат да доведат до преход към по-интелигентен растеж в крайония. Чрез осигуряване участието на местните заинтересовани страни в развитието на синята икономика в бъдещето, интеграция на

населението в общностите, зависими от рибарството и аквакултурите, управлението на крайбрежната зона или морското пространствено планиране, обезлюдяването в много райони, зависими от рибарството, вкл. и създаване на нови икономически и социално-културни дейности ще се допринесе за развитието и устойчивостта на рибарските общности. Това налага силна икономическа и социална интеграция на различни категории от населението, а подходът ВОМР може да даде своя съществен принос за постигане на новите цели и хоризонти. Териториалното развитие ще се осъществи на базата на партньорството между различните обществени сектори в областта: публичният, частният и гражданският. В този смисъл, СВОМР дава насоките на местното развитие и определя основните правила на работа в партньорството.

3. Информация за планове и програми, и инвестиционни предложения, свързани с предложения план/програма:

Стратегията за ВОМР на МИРГ е финансирана от Приоритет 3: „Осигуряване на условия за устойчива синя икономика в крайбрежните, островните, вътрешните райони и насърчаване на развитието на общностите, занимаващи се с рибарство и аквакултури“ на ПМДРА 2021 – 2027 г. и допринася за изпълнението на целите му.

Стратегията за ВОМР е в съответствие и с ПИРО на участващите общини, като подпомага тяхното изпълнение и представлява още една възможност за финансиране на планирани в ПИРО дейности.

4. Характеристики на последиците и на пространството, което е вероятно да бъде засегнато, като се отчитат по-специално:

а) вероятността, продължителността, честотата и обратимостта на последиците:

Очаква се като цяло Стратегията за ВОМР да окаже положително комплексно въздействие по отношение на околната среда и човешкото здраве на местно ниво. Очакваните въздействия при прилагане на Стратегията за ВОМР са предимно положителни по отношение качеството на въздуха и водите, както и на биоразнообразието т.ч. опазването на екосистемите, подобряване на природозащитното състояние на целеви видове и местообитания в защитените зони и устойчиво управление и използване на природните ресурсите, както и цялостно подобряване състоянието на биологичното разнообразие.

б) кумулативните въздействия:

Цялостното въздействие от реализиране на ПМДРА 2021-2027 г., от която са част стратегиите за ВОМР върху климата и климатичните изменения е пряко, дългосрочно, постоянно, положително чрез въвеждане на иновации и инвестиции, които ще доведат до

намаляване на емисиите на парникови газове в дългосрочен план. Непряко, дългосрочно, положително е и въздействието върху качеството на атмосферния въздух чрез осигуряване на условия за намаляване на емисиите на вредни вещества от сектора. Като цяло се очаква положително, дългосрочно, пряко и непряко, първично и вторично въздействие върху повърхностните и подземни водни тела, крайбрежните води, зоните за защита на водите и водните екосистеми чрез намаляване на антропогенния натиск върху водите и повишаване на ефективността върху използването на ресурсите.

в) трансграничното въздействие:

Не се очаква трансгранично въздействие

г) рисковете за човешкото здраве или околната среда, включително вследствие на аварии, размер и пространствен обхват на последствията (географски район и брой население, които е вероятно да бъдат засегнати)

Не се очаква въздействие по отношение на човешкото здраве или околната среда и риск от големи аварии. Очаква се положително дългосрочно въздействие, чрез:

- опазване здравето на рибарите и подобряване на условията им за работа;
- дейности алтернативни на рибарството, с което ще се намали улова и натиска върху рибата във водните обекти;

- подобряване на екологичната обстановка, намаляване на емисиите на парникови газове и др., създаващи екосистемни услуги и ползи, подобряващи обществено благосъстояние;

- създаване на нови работни места, стартиране на нов бизнес, подобряване на доходите и условията на живот (социалната и социалната и техническа инфраструктура) на територията на общините

д) очакваните неблагоприятни въздействия, произтичащи от увеличаване на опасностите и последствията от възникване на голяма авария от съществуващи или нови предприятия/съоръжения с нисък или висок рисков потенциал, съгласувани по реда на ЗООС, за случаите по чл. 104, ал. 3, т. 3 от ЗООС:

Не са предвидени конкретни проекти за изграждане на нови предприятия/съоръжения с нисък или висок рисков потенциал. В стратегията не се включват конкретни проекти, съответно местоположение или параметри на този етап не са известни и на ниво стратегия не може да се даде прогноза за такива въздействия. В тази връзка за такива дейности следва на възможно най-ранен етап да се извършат оценките по регламентираните в ЗООС и ЗБР превантивни процедури по ОВОС, ЕО и ОС, в рамките на които да бъдат зададени подходящо местоположение, параметри, капацитет и изисквания за опазване на околната среда и човешкото здраве при реализиране на инвестициите.

е) величината и пространственият обхват на въздействията (географски район и брой на населението, които е вероятно да бъдат засегнати):

Територията на МИРГ „Източни Родопи” - Кърджали, Ардино, Момчилград, Черноочене, включва изброените четири общини в наименованието си, които са без прекъснато граници по между си. Тя обхваща 4 града и 269 села.

Населението на избраната територия е 99214 жители, които живеят основно в селата. Населението на Кърджали е 64 690 души, Ардино 11 785, Момчилград 15038, Черноочене 7 701 души.

С реализирането на инвестициите ще се повиши конкурентноспособността и ще се постигне устойчив растеж на производството на аквакултури и тяхната преработка на територията на МИРГ „Източни Родопи” - Кърджали, Ардино, Момчилград, Черноочене. Създадените работни места и повишаването на квалификацията на заетите ще подпомогнат икономическото развитие на сектор производство и преработка на аквакултури на територията. Инвестициите в енергийната ефективност, в повишаването на качеството на водата и в отглеждането на никотрофични аквакултури ще допринесат за намаляване на въглеродния отпечатък и замърсяването и по-доброто опазване на екосистемите, което допринася за постигане целите на зеления преход. При подбора на операциите ще се дава приоритет на тези, които подкрепят местните оператори, новосъздадените рибовъдни стопанства „старт-ъп“, които въвеждат иновации, които създават и запазват работни места, инвестиции в енергийната ефективност на стопанствата. С прилагането на иновативния подход за „гарантиран бюджет“ за малки проекти ще се осигури възможност за подкрепа на повече оператори в сектора производство на аквакултури и тяхната преработка, което ще допринесе за развитието на синята икономика на територията.

Дългосрочното въздействие на дейностите, които ще се финансират от Стратегията се изразява в няколко направления:

От една страна подобрената инфраструктура – язовири, хидротехнически съоръжения, подобреното им екологично състояние и устойчивост, както и подобрения достъп и социализиране на пространства около тях, свързани със спортен риболов, места за отдих, рибарски съоръжения, директно ще допринесат за подобряване на условията за развитие на синята икономика на територията.

От друга страна, инвестициите в създаването, подобряването или разширяването на дребна по мащаб публична инфраструктура, свързана с рибарската общност, ще подобри условията и средата за живот и бизнес – обществени услуги, спортни дейности, култура.

Инвестициите ще дадат възможност да се съхранят природни, културни и социални ресурси на територия на МИРГ.

ж) ценността и уязвимостта на засегнатата територия (вследствие на особени естествени характеристики или на културно-историческото наследство; превишението на стандартите за качество на околната среда или пределните стойности; интензивно земеползване):

На територията на МИРГ “Източни Родопи” - Кърджали, Ардино, Момчилград, Черноочене са обявени 21 защитени територии по закона за защитените територии и 4 защитени зони от мрежата НАТУРА 2000.

Стратегията ще се изпълнява при съобразяване на режимите на защитените територии, определени със Закона за защитените територии, заповедите за обявяването им, режимите на защитените зони, определени със заповедите по чл.12, ал.6 от ЗБР.

На територията има значително културно наследство, включително традиции в рибарството, местни фестивали и исторически забележителности. Въпреки това, културното богатство не се използва активно за икономическо развитие. Значим потенциал за развитие на специализирана туристическа дейност имат еко-туризъм, културно-исторически, риболовен, селски и други специализирани видове туризъм. В тази връзка е необходимо инвестиране в развитие на инфраструктурата до обекта и развитието му като туристическа дестинация с целенасочен маркетинг. Това ще създаде условия за развитие на местната икономика и повишаване качеството на живот..

з) въздействието върху райони или ландшафти, които имат признат национален, общностен или международен статут на защита:

В Стратегията за Водено от общностите местно развитие за територията МИРГ “Източни Родопи” - Кърджали, Ардино, Момчилград, Черноочене за периода 2023-2027г. не се предвиждат проекти и дейности, които да засягат ландшафти, които имат признат национален, общностен или международен статут на защита.

Като цяло Стратегията за ВОМР ще прилага интегриран подход към околната среда чрез съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност, включително дейности за превенция и управление на риска и за използване потенциала на културното наследство.

5. Карта или друг актуален графичен материал на засегнатата територия и на съседните ѝ територии, таблици, схеми, снимки и други - по преценка на възложителя, приложения:

6. Нормативни изисквания за провеждане на наблюдение и контрол по време на прилагане на плана или програмата, в т.ч. предложение на мерки за наблюдение и контрол по отношение на околната среда и човешкото здраве:

Съгласно Постановление № 494 на Министерски съвет от 30.12.2024 г. за определяне на правила за прилагане на подхода „Водено от общностите местно развитие“ за периода 2021-2017 г. мониторинг за изпълнение на стратегиите за ВОМР се извършва от УО на ПМДРА и от МИРГ.

Екипът на МИРГ “Източни Родопи” - Кърджали, Ардино, Момчилград, Черноочене ще наблюдава и контролира качеството на изпълнението на Стратегията за ВОМР, като извършва мониторинг с помощта на междинно и крайно отчитане на индикатори. Посредством заложените индикатори по всяка мярка МИРГ реално ще може да оцени постигането на целите ѝ.

Рамката за мониторинг и оценка обхваща системите за управление и контрол, наблюдение и оценка, осигуряване на информация и публичност и прилагането на принципа за партньорство и консултиране с максимално широк кръг заинтересовани страни на всички етапи на изпълнение на Стратегията за ВОМР.

Подробно системата за мониторинг е описана в т. XI. „Подробно описание на плана за оценка и мониторинг на Стратегията за ВОМР“ .

Не са включени мерки и индикатори за наблюдение и контрол по отношение на околната среда и човешкото здраве, защото не се очаква да се изпълняват проекти със

значително въздействие върху околната среда, а тъкмо обратното целта е да има комплексно положително въздействие.

7. Информация за платена такса и датата на заплащане.

Заплащането на таксата е извършено на **28.07.2025** г. по банков път с платежно нареждане, Референция: **196792055**. Копие от платежното нареждане е приложено в преписката

Б. Електронен носител - 1 бр. CD

Желая решението да бъде издадено в електронна форма и изпратено на посочения адрес на електронна поща.

Желая да получавам електронна кореспонденция във връзка с предоставяната услуга на посочения от мен адрес на електронна поща.

Желая решението да бъде получено чрез лицензиран пощенски оператор.

12.8.2025 г.

X Ерол Мюмюн

Ерол Мюмюн

Дата: **12.08.2025** г.

Възложител: Подписано от: Erol I Mymyun

(Ерол Мюмюн-Председател на УС)